

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سلسله تکنگاشت‌های
الگوی اسلامی ایران پیشرفت

الگوی اسلامی ایران پیشرفت: پیش‌نیازها، اصول و اسب‌ها

اردیبهشت ۱۳۹۳

رهبر فرزانه انقلاب اسلامی:

**باید در طراحی الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت
بر چهار عرصه‌ی فکر، علم، معنویت و زندگی تکیه شود
که در این میان، موضوع «فکر» بنیانی‌تر از بقیه‌ی عرصه‌ها است**

در دیدار اعضای شورای عالی
مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت
۱۳۹۱/۱۲/۱۴

سرشناسه:	: ذوالعلم، علی، ۱۳۴۴
عنوان و نام پدیدآور:	: الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت: پیش‌نیازها، اصول و آسیب‌ها / نگارش علی ذوالعلم [به سفارش] مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت.
مشخصات نشر:	: تهران: الگوی پیشرفت، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری:	: ۳۶۰ ص.
فرست:	: سلسله تک‌نگاشت‌های الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ ۹.
شابک:	: ۵۰۰۰۰ ریال: ۷-۳-۹۴۶۴۹-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست‌رسانی:	: فهرست شده
یادداشت:	: کتابخانه
موضوع:	: رشد اقتصادی - ایران - برنامه‌ریزی
موضوع:	: پیشرفت - جنبه‌های مذهبی - اسلام
شناسه افزوده:	: مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت
رده بندی کنگره:	: ۱۳۹۳ H۴۷۳۳۹۳
رده بندی دیویی:	: ۳۴۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی:	: ۳۰۵۵۹۵۴

**سلسله تک‌نگاشت‌های الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت:
الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت: پیش‌نیازها، اصول و آسیب‌ها**

نگارش: حجت الاسلام دکتر علی ذوالعلم (عضو هیأت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی)

ناشر: نشر الگوی پیشرفت، وابسته به مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

نوبت چاپ: اول، اردیبهشت ۱۳۹۳

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۷-۳-۹۴۶۴۹-۶۰۰-۹۷۸

قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال

تلفن: ۰۲۱ ۸۸۶۳۴۰۰۸ - ۰۲۱ ۸۸۰۱۴۶۴۸

www.olgou.ir

Email:olgou@olgou.ir

نشانی: تهران، خیابان جلال آل‌احمد، روبه‌روی بیمارستان شریعتی، شماره ۳
تمامی حقوق این اثر متعلق به مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت است.
مسئولیت دیدگاه‌های بیان‌شده در این تک‌نگاشت بر عهده مؤلفان محترم است.

پیشگفتار

تعیین مبانی، ارکان، چارچوب و مسیر پیشرفت کشور در نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران باید با مشارکت گسترده و حضور همه جانبه دانشمندان، محققان، نخبگان دانشگاهی و حوزوی و جوانان این مرز و بوم صورت گیرد. به گواه تاریخ و تجارب گذشته، پیشرفتی همه جانبه و پایدار خواهد بود که مبانی اسلامی و اقتضائات ایرانی در آن توأمان مورد توجه باشد.

اینک مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در آستانه اتمام سه سال تلاش‌های علمی، تخصصی و فکری درباره پیشرفت اسلامی ایرانی، برگزاری نشست‌های علمی و تخصصی، تاسیس اندیشکده‌های مرکز، انتشار صدها مقاله ارزشمند و تهیه نقشه راه تدوین الگو و انجام برخی از مراحل آن، در نظر دارد با هدف تولید دانش و گسترش و تعمیق ادبیات موضوعی در حوزه الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، آثاری را به صورت تک نگاشت‌های علمی فاخر منتشر نماید. تک نگاشت نوشتاری تخصصی و نیمه مبسوط است که توسط یک پژوهشگر خبره در یک موضوع خاص نگاشته می‌شود. تک نگاشت از نظر حجم و محتوا حد فاصل مقاله و کتاب است و نویسنده با پردازش و تحلیل یافته‌ها و مطالعات تخصصی پیشین و افزودن یافته‌های پژوهشی جدید خود و تحلیل جامع و منسجم آنها افق‌های تازه‌ای را در زمینه مورد بررسی می‌گشاید.

سلسله تک نگاشت‌های الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که در مجلدات مختلف منتشر می‌شوند، حاصل تلاش جمعی از استادان، اندیشمندان و محققان دانشگاهی و حوزوی است که مراحل مختلف نگارش، ارزیابی، ویراستاری، تدوین و انتشار را با نظارت متخصصان و اهل فن گذرانده است و در اختیار صاحب‌نظران قرار می‌گیرد. در پایان از مساعدت‌ها و تلاش‌های ارزنده نویسندگان تک نگاشت‌ها و داوران و مراکز مختلف علمی و پژوهشی که ما را در تهیه، تدوین و انتشار این سلسله یاری رساندند، تقدیر و تشکر می‌شود. امید است این محتوای علمی بتواند افق‌های نو و روشنی را در پیش چشم متخصصان دانشگاهی و حوزوی بگشاید و هر روز در طی مسیر تدوین و تحقق الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت گام‌های بلندتر و استوارتری برداشته شود.

فهرست

۵	مقدمه
۵	پیش‌نیازها
۶	تبیین چرایی و چیستی
۸	تبیین الگوی مفهومی مقولات راهبردی
۱۳	الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت (نقشه حرکت به سوی تمدن نوین اسلامی)
۱۳	«الگوی مفهومی مقولات راهبردی»
۱۴	تبیین جنس طراحی الگو
۱۶	«تعریف» یا «تلفی» از پیشرفت
۱۷	نظریه اسلامی پیشرفت
۱۹	اصول حاکم بر تدوین الگو
۱۹	اکمال متقابل بین نظریه، الگو و اجرا
۲۰	الگو
۲۱	گفتمان‌سازی
۲۲	مشارکت مراکز سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و اجرایی کلان
۲۳	مطالبه از روندهای جاری
۲۴	آغاز عملی از حیطه مدیریت خویش
۲۵	آسیب‌شناسی تدوین و طراحی الگو
۲۶	بازتولید یا نفوذ مبانی نظری غربی
۲۶	نگاه پروژه‌ای به جای نگاه گفتمانی
۲۷	بوروکراسی
۲۸	غلبه «نظر» بر «عمل»
۲۹	خلط پژوهش، تقنین و طراحی
۳۰	هدر دادن فرصت‌ها
۳۱	سنگین کردن انتظارات
۳۱	مطلق‌انگاری و مطلق‌طلبی
۳۲	تفکیک ایرانیت و اسلامیت
۳۳	عدم انسجام و پراکندگی
۳۳	نتیجه‌گیری و جمع‌بندی
۳۵	منابع